

Forslag

til

Statsbanelov.

Fremsat den 14. marts 1968 af *ministeren for offentlige arbejder.*

Kapitel 1.

Lovens gyldighedsområde, overenskomster med andre befordringsmyndigheder, befordringspligt, ansvar for personalet.

Befordringer, på hvilke denne lov finder anvendelse.

§ 1. Bestemmelserne i kapitlerne 1-8 gælder for befordringer, der udelukkende sker over de af statsbanerne drevne jernbanestrækninger samt færgeoverfarter.

Stk. 2. For statsbanernes færgeoverfarter gælder lovens bestemmelser dog med de ændringer, som følger af forholdenes forskellighed. For færgeoverfarter i forbindelse med udlandet kan ministeren for offentlige arbejder gøre undtagelser i de pågældende tariffer.

Stk. 3. For befordring af gods med statsbanernes automobilruter gælder lovens bestemmelser i det omfang, de efter deres natur kan finde anvendelse.

Stk. 4. Regeringen kan tiltræde konventioner med andre stater om befordring af personer og rejsegods samt gods. Bestemmelserne i sådanne konventioner finder anvendelse her i landet efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 5. Statsbanerne kan indgå tarifoverenskomster med inden- og udenlandske befordringsmyndigheder om den gennemgående befordring.

Statsbanernes befordringspligt.

§ 2. Statsbanerne har pligt til at befordre personer og rejsegods samt gods efter bestemmelserne i denne lov, såfremt

Min. for off. arbejder, j. nr. 000-000-1968.

1. den rejsende henholdsvis afsenderen efterkommer lovens og befordringsreglementernes bestemmelser;
2. befordringen er mulig med de befordringsmidler, der normalt er tilstrækkelige til dækning af trafikkenes behov;
3. befordringen ikke hindres af forhold, som statsbanerne hverken kan afværge eller råde bod på.

Stk. 2. Hvis befordringsmidlerne midlertidigt er utilstrækkelige, kan statsbanerne dog lade mere regelmæssigt forekommende transporter nyde fortrin.

Stk. 3. Hvis hensynet til det offentleges tarv eller tvingende driftshensyn kræver det, kan statsbanerne ved offentlig bekendtgørelse bestemme, at driften midlertidigt skal indstilles helt eller delvis, at visse sendinger midlertidigt skal være udelukket fra befordring eller kun modtages til befordring på visse betingelser, og at visse sendinger midlertidigt skal nyde forret.

Jernbanens ansvar for sit personale.

§ 3. Jernbanen er ansvarlig for sit personale og andre personer, som den anvender ved udførelsen af en af den overtagede befordring.

Kapitel 2.

Befordring af rejsende.

Ret til befordring. Anvisning af pladser.

§ 4. Den rejsende skal fra rejsens begyndelse være forsynet med en gyldig rejsehjemmel, som han skal opbevare under hele rejsen, på forlangende forevise det billetkon-

trollerende personale og aflevere ved rejsens afslutning.

Stk. 2. Er der ikke plads i den vognklasse, hvortil den rejsendes rejsehjemmel gælder, kan han forlange sig plads anvist i den anden vognklasse, hvis der er plads i denne, mod tilbage- eller efterbetaling af prisforskellen eller forlange godtgørelse af billetprisen for den strækning, hvorover befordring ikke kan finde sted. Anden erstatning gives ikke.

Stk. 3. Bestemte pladser kan kun forlanges, når der er udleveret særlige pladsbilletter. Jernbanepersonalet skal på de rejsendes anmodning anvise ledige pladser.

Overdragelse af rejsehjemler.

§ 5. En rejsehjemmel må kun overdrages til en anden, hvis den ikke lyder på navn, og rejsen ikke er påbegyndt. En i strid hermed overdragen rejsehjemmel betragtes som ugyldig.

Rejsende uden gyldig rejsehjemmel.

§ 6. En rejsende, der ikke har gyldig rejsehjemmel til den vognklasse, han vil benytte, skal inden han går ind i toget eller snarest muligt efter rejsens påbegyndelse uopfordret oplyse dette over for togpersonalet. Han kan herefter i toget løse billet eller tilkøbsbillet mod takstmæssig betaling med et tillæg, som svarer til billetens pris, dog ikke over 2 kr.

Stk. 2. Undlader den rejsende at underrette togpersonalet om forholdet og at løse billet som nævnt i stk. 1, eller nægter han at forevise sin rejsehjemmel, skal han betale dobbelt takst for en billet eller tilkøbsbillet, dog mindst 25 kr. Taksten beregnes for rejse i den vognklasse, han benytter, fra hans afgangsstation eller, såfremt denne efter jernbanepersonalets skøn ikke med sikkerhed kan fastslås, fra den station, hvorfra han må antages at være rejst, til hans bestemmelsessted, dog ikke ud over nærmeste større station, hvor han kan løse billet til ordinær pris til eventuel vidererejse.

Stk. 3. For strækninger uden regelmæssig billetkontrol kan ministeren fastsætte regler, der fraviger bestemmelserne i stk. 1 og 2.

Stk. 4. Betaler den rejsende ikke straks det beløb, der afkræves ham efter de foranstående bestemmelser, kan han udelukkes fra befordring.

Stk. 5. Den, der forsøger at skaffe sig befordring med et abonnementskort, hvis gyldighedstid er udløbet, straffes med bøde. Betalingen af billet efter foranstående bestemmelser berøres ikke heraf.

Stk. 6. Skønnes forholdet ikke at ville medføre højere straf end en bøde på 300 kr., kan generaldirektoratet for statsbanerne tilkendegive den pågældende, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt han erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 7. Med hensyn til den i stk. 6 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelserne i retsplejeloven om indholdet af anklageskriftet i politisager tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

Personer, som er udelukket fra eller kun betingelsesvis modtages til befordring.

§ 7. Personer, som er berusede, opfører sig på upassende måde eller ikke iagttager bestemmelserne i love og reglementer, er udelukket fra befordring eller fra viderebefordring.

Stk. 2. Personer, som af andre grunde øjensynligt vil være til besvær for deres medrejsende, herunder personer under politiledsagelse, befordres kun i særskilt vognafdeling.

Stk. 3. En person, der i medfør af stk. 1 og 2 udelukkes fra befordring eller viderebefordring, har krav på tilbagebetaling af den betalte billetpris med fradrag af betalingen for den strækning, over hvilken han er blevet befordret. Dette gælder dog ikke, hvis han har skaffet sig adgang til toget efter at være afvist af jernbanepersonalet eller har eller burde have været vidende om, at hans tilstedeværelse i toget var ulovlig.

Medbringelse af håndbagage og dyr.

§ 8. De rejsende kan uden betaling i personvogne og om bord på færger medbringe genstande, som let kan bæres (håndbagage). Hver rejsende kan i vognene til sin håndbagage kun råde over rummet over og under sin plads. Denne regel gælder

analogt for vogne af særlig konstruktion, specielt vogne med særlige bagageafdelinger.

Stk. 2. I personvogne og færger må ikke medbringes:

1. de stoffer og genstande, der efter § 12 er udelukket fra befordring som rejsegods. Dog er det tilladt rejsende, der i udøvelse af offentlig tjeneste eller efter den øvrige lovgivning har ret til at medføre et skydevåben, at medbringe håndammunition;
2. genstande, som kan være til ulempe eller ubehag for de rejsende eller forvolde skade;
3. levende dyr. Det er dog tilladt at medbringe hunde mod takstmæssig betaling efter de i befodringsreglementet fastsatte regler samt smådyr i bure, kasser, kurve eller anden egnet emballage, når dyrene ikke kan genere de rejsende ved lugt, støj eller på anden måde, og dyrene kan bæres på skødet eller anbringes som håndbagage.

Stk. 3. Jernbanepersonalet har ret til i den rejsendes nærværelse at overbevise sig om beskaffenheden af de i personvognene eller færgerne medbragte genstande, når vægtige grunde lader formode en overtrædelse af bestemmelserne i stk. 2.

Stk. 4. Den rejsende må selv passe på sin håndbagage og de dyr, som han medtager, medmindre han befinder sig i en vogn af særlig konstruktion som omtalt i stk. 1 og derfor ikke kan udøve dette tilsyn. For håndbagage og dyr, som den rejsende selv skal passe på, er jernbanen kun ansvarlig, når skaden skyldes dens fejl. Den rejsende er ansvarlig for enhver skade, der forvoldes af de genstande eller dyr, som han medbringer i personvogne eller færger, medmindre han beviser, at skaden skyldes jernbanens fejl.

Stk. 5. Den, der overtræder bestemmelsen i stk. 2, nr. 1, er ansvarlig for enhver derved opstået skade og skal betale jernbanen et beløb svarende til det i § 26, stk. 4, nr. 1, omhandlede fragttillæg.

Køreplaner.

§ 9. For personbefordringen skal der udgives en køreplan, der normalt skal kunne købes på statsbanestationerne. Udgivelsen skal bekendtgøres.

Forsinkelse eller afbrydelse af farten.

§ 10. Forsinkelse af tog eller færger begrundet ikke erstatningskrav mod jernbanen.

Stk. 2. Afbrydes et togs kørsel, kan en rejsende, som har almindelig billet, forlange billetprisen tilbagebetalt for den del af billetens strækning, hvorover han ikke er blevet befordret. Dette gælder dog ikke, hvis han modtager et af jernbanen fremsat tilbud om befordring til bestemmelsesstedet på anden måde.

Kapitel 3.

Befordring af rejsegods.

Genstande, der modtages til befordring.

§ 11. Det bestemmes ved befodringsreglementet, hvilke genstande der kan befordres som rejsegods.

Genstande, der er udelukket fra befordring.

§ 12. Udelukket fra befordring som rejsegods er de stoffer og genstande, som efter bestemmelserne i §§ 23 og 24 er udelukket fra befordring som gods eller kun modtages til befordring som gods på visse betingelser.

Stk. 2. De stoffer og genstande, som kan modtages til befordring som gods på visse betingelser, og som kan befordres som ekspresgods, er dog ikke udelukket fra befordring som rejsegods.

Den rejsendes ansvar for sit rejsegods. Fragttillæg.

§ 13. Indehaveren af rejsegodsbeviset er ansvarlig for overholdelsen af bestemmelserne i §§ 11 og 12 og bærer alle følger af overtrædelse af disse bestemmelser.

Stk. 2. Jernbanen har ved begrundet formodning om en overtrædelse ret til at undersøge, om rejsegodssets indhold opfylder bestemmelserne. Indehaveren af rejsegodsbeviset skal opfordres til at overvære undersøgelsen. Møder han ikke, eller kan han ikke findes, skal der tilkaldes to af jernbanen uafhængige vidner til at overvære den. Hvis en overtrædelse fastslås, skal omkostningerne ved undersøgelsen betales af rejsegodsbevisets indehaver.

Stk. 3. Ved en overtrædelse af bestemmelserne i §§ 11 og 12 skal indehaveren af rejsegodsbeviset foruden at efterbetale fragtforskellen betale et fragttillæg og eventuelt erstatning for opstået skade.

Stk. 4. Det i stk. 3 omhandlede fragttillæg udgør pr. kilogram af bruttovægten af de fra befordring som rejsegods udelukkede genstande:

1. 6 kr., dog mindst i alt 12 kr., hvis disse genstande omfatter stoffer, der er udelukket fra befordring som gods;
2. 4 kr., dog mindst i alt 8 kr., i alle andre tilfælde af overtrædelse af bestemmelserne i §§ 11 og 12.

Rejsegodssets emballering og beskaffenhed.

§ 14. Rejsegods, hvis tilstand eller beskaffenhed er mangelfuld, eller hvis emballering er utilstrækkelig, eller som viser åbenbare tegn på beskadigelse, kan afvises af jernbanen. Hvis det desuagtet modtages til befordring, er jernbanen berettiget til at gøre en bemærkning om forholdet på rejsegodsbeviset. Modtager den rejsende rejsegodsbeviset med en sådan bemærkning, betragtes denne som anerkendt.

Rejsegodssets ekspedition og befordring.

§ 15. Ekspedition af rejsegods finder kun sted mod forevisning af rejsehjemler, gyldige mindst til rejsegodssets bestemmelsesstation.

Stk. 2. Rejsegodsfragten skal betales ved indleveringen.

Stk. 3. Rejsegods kan kun befordres med lyntog i det omfang, pladsforholdene tillader det. Til befordring med elektriske tog kan i almindelighed ikke ekspederes rejsegods.

Stk. 4. I øvrigt forbeholder jernbanen sig efter forudgående bekendtgørelse at udelukke rejsegods fra befordring med bestemte tog eller at gøre befordringen med bestemte tog eller i bestemte forbindelser betinget af, at rejsegodset er indleveret inden en nærmere angiven frist. For befordring af rejsegods i forbindelser, hvori indgår befordring med automobil, samt for befordring af cykler som rejsegods kan der fastsættes særlige regler i befodringsreglementet.

Rejsegodsbevis.

§ 16. Ved indleveringen af rejsegods udleveres der den rejsende et rejsegodsbevis. Den rejsende skal ved modtagelsen af dette forvisse sig om, at det svarer til hans angivelser.

Tegning af interesse i afleveringen.

§ 17. For enhver rejsegodssending kan der tegnes interesse i afleveringen ved en indførsel i rejsegodsbeviset. Betalingen herfor fastsættes i befodringsreglementet.

Udlevering.

§ 18. Udlevering af rejsegods sker mod tilbagelevering af rejsegodsbeviset. Jernbanen har ikke pligt til at undersøge, om ihændehaveren af rejsegodsbeviset er berettiget til at få godset udleveret.

Stk. 2. Ihændehaveren af rejsegodsbeviset kan i bestemmelsesstationens rejsegods-ekspedition forlange rejsegodset udleveret, så snart der efter ankomsten af det tog, med hvilket det skulle befordres, er forløbet den nødvendige tid til at stille det til rådighed og til dets eventuelle behandling af told- og andre administrative myndigheder. Om udlevering af rejsegods på landstationer kan der fastsættes særlige regler i befodringsreglementet.

Stk. 3. Ved dublering af tog forbeholder jernbanen sig dog først at udlevere rejsegodset efter ankomsten af det sidste af togene.

Stk. 4. Kan rejsegodsbeviset ikke tilbageleveres, har jernbanen kun pligt til at udlevere rejsegodset, såfremt den, der ønsker det udleveret, godtgør sin ret til det. Skønnes dette ikke sket på fyldestgørende måde, kan jernbanen forlange stillet sikkerhed.

Stk. 5. Ihændehaveren af rejsegodsbeviset kan, når rejsegodset ikke udleveres i overensstemmelse med de i stk. 2 og 3 foreskrevne bestemmelser, fordre, at det på rejsegodsbeviset attesteres, hvilken dag og hvilket klokkeslet han forlangte rejsegodset udleveret.

Stk. 6. Den rejsende kan nægte at modtage rejsegodset, så længe en af ham forlangt konstatering med henblik på en påstået skade ikke er iværksat.

Stk. 7. Henstår rejsegods på ankomststationen ud over 3 døgn, opkræves oplagspenge.

Stk. 8. Rejsegods, der har henstået uafhæntet i en måned, kan jernbanen sende til ejeren, der kan afkræves oplagspenge og andre omkostninger. Kendes ejeren ikke, kan jernbanen vidnefast undersøge rejsegodset med henblik på konstatering af ejerens identitet.

Stk. 9. Kan ejeren ikke findes, eller betales omkostningerne ikke, kan jernbanen lade rejsegodset sælge ved offentlig auktion.

Told- og andre administrative myndigheders forskrifter.

§ 19. Den rejsende skal overholde de af told- og andre administrative myndigheder givne forskrifter med hensyn til sit rejsegods. Han skal være til stede ved undersøgelsen af rejsegodset, såfremt det fordres. Jernbanen har intet ansvar over for den rejsende i tilfælde af, at han ikke overholder disse forpligtelser.

Jernbanens ansvar for rejsegods.

§ 20. Medmindre andet følger af bestemmelserne i stk. 2-7, er jernbanen ansvarlig for forsinket levering og for skade, der opstår ved helt eller delvist tab af rejsegodset eller ved beskadigelse af dette i tidsrummet fra dets modtagelse til befording og indtil udleveringen efter samme regler, som gælder for ansvar for gods, kapitel 5.

Stk. 2. Den berettigede kan uden at præstere andet bevis betragte et manglende stykke rejsegods som tabt, hvis det ikke er udleveret inden 14 dage efter, at det blev forlangt udleveret efter § 18, stk. 2 og 3. Ved modtagelsen af erstatningen kan den berettigede fremsætte krav overensstemmende med § 43 med den der angivne virkning.

Stk. 3. Den højeste erstatning, der kan forlanges udbetalt for et bortkommet eller beskadiget rejsegodsstykke, er 1.500 kr., medmindre der er tegnet interesse i afleveringen, jfr. § 47, eller der foreligger forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side, jfr. § 48.

Stk. 4. Ved forsinket levering skal jern-

banen, når den berettigede ikke beviser, at der derved er opstået noget tab, betale en erstatning på 35 øre pr. bruttokilogram af det for sent udleverede rejsegods for hver påbegyndte 24 timer regnet fra det tidspunkt, da det blev forlangt udleveret, dog højst for 14 dage.

Stk. 5. Beviser den berettigede, at der ved forsinkelsen er lidt et tab, betales for dette tab en erstatning, som ikke kan overstige det firedobbelte af den i stk. 4 nævnte erstatning.

Stk. 6. De i stk. 4 og 5 omhandlede erstatninger kan ikke ydes ved siden af erstatning for fuldstændigt tab af rejsegodset. Ved delvist tab betales de eventuelt for den del, der ikke er gået tabt.

Ved beskadigelse betales de eventuelt ved siden af den herfor betalte erstatning. I intet tilfælde kan de i stk. 4 og 5 omhandlede erstatninger sammen med erstatning for delvist tab eller beskadigelse overstige den erstatning, der skulle ydes, hvis rejsegodssendingen var gået fuldstændigt tabt.

Stk. 7. Ved forsinket levering af automobiler, påhængsvogne og motorcykler med sidevogn, der beføres som rejsegods, skal jernbanen kun yde erstatning, hvis en skade påvises, og ikke ud over fragtbetøbet.

Kapitel 4.

Befordring af køretøjer m. v. på færgeoverfarter.

§ 21. Bestemmelser om befordring af køretøjer m. v. på færgeoverfarter fastsættes i befodringsreglementerne.

Stk. 2. Jernbanen er ansvarlig for skade, der opstår ved helt eller delvist tab eller ved beskadigelse af køretøjer m. v. på færgeoverfarter efter samme regler, som gælder for ansvar for gods, kapitel 5. Dog er den højeste erstatning, der kan forlanges udbetalt herfor, 1.800 kr. pr. køretøj, medmindre der foreligger forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side, jfr. § 48.

Stk. 3. Jernbanen er fritaget for ansvar efter stk. 2, når tabet eller skaden er en følge af den særlige risiko, der er forbundet med ombord- og ilandsætning under motorførerens medvirken og af overførsel på åbent færgedæk.

Kapitel 5.

Befordring af gods.

Befordringsmåder.

§ 22. Gods kan forlanges befordret med almindelig hastighed som fragtgods, med fremskyndet hastighed som ilgods og så hurtigt, som køreplanen tillader dets befordring med tog, der efter statsbanernes bestemmelser medtager sådant gods, som ekspresgods.

Stk. 2. Fragt- og ilgods kan sendes som vognladningsgods eller stykgods, ekspresgods almindeligvis kun som stykgods. Befordring af ilgods og ekspresgods som stykgods kan dog kun ske, såfremt de enkelte stykkers vægt, form, omfang og øvrige beskaffenhed efter jernbanens skøn tillader deres hurtige ind- og udlæsning og deres befordring sammen med rejsegods. Enkelte stykker ilgods, hvis vægt ikke overstiger 25 kg, kan befordres som banepakker.

Genstande, der er udelukket fra befordring.

§ 23. Udelukket fra befordring er:

1. genstande, hvis befordring efter postloven er forbeholdt postvæsenet;
2. genstande, der på grund af deres omfang, vægt eller beskaffenhed ikke egner sig til den forlangte befordring under hensyn til banernes indretninger eller materiel;
3. genstande, hvis befordring er forbudt efter den øvrige lovgivning;
4. stoffer og genstande, der efter bilag A til godsbefordringsreglementet er udelukket fra befordring.

Genstande, der modtages til befordring på visse betingelser.

§ 24. Følgende genstande modtages til befordring på visse betingelser:

1. de i bilag A til godsbefordringsreglementet nævnte stoffer og genstande på de dér anførte betingelser;
2. lig, jernbanekøretøjer, som løber på egne hjul, og levende dyr, jfr. også stk. 2 og 3, på de i befordringsreglementet angivne betingelser;
3. genstande, hvis befordring på grund af deres omfang, vægt eller beskaffenhed frembyder særlige vanskeligheder under

hensyn til jernbanernes indretninger eller materiel, på særlige betingelser, der for hvert enkelt tilfælde fastsættes af jernbanen. Disse betingelser kan afvige fra de ved denne lov og befordringsreglementet fastsatte bestemmelser.

Stk. 2. Jernbanen kan forlange, at der af afsenderen medgives sendinger af levende dyr en ledsager, som skal føre tilsyn med dyrene undervejs. I så fald får ledsageren fribefordring på 2. klasse fra afsendelses- til bestemmelsesstation og tilbage.

Stk. 3. Dyr, som lider af smitsomme sygdomme, modtages kun til befordring efter anmodning af veterinære myndigheder. Anmodningen skal være ledsaget af en skriftlig erklæring om, at befordringen er forenelig med de gældende bestemmelser om smitsomme sygdomme hos husdyrene. Dyr, som lider af andre sygdomme, modtages kun til befordring, når der foreligger en dyrlægeattest for, at det er forsvarligt at befordre dem.

Stk. 4. Indleveres gods, der er udelukket fra befordring eller kun modtages til befordring på visse betingelser, til befordring under urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse eller ikke-iaegttagelse af de givne sikkerhedsforskrifter, skal afsenderen erstatte jernbanen det tab, som den i den anledning måtte lide.

Fragtbrevets indhold og form.

§ 25. Afsenderen skal for enhver sending, for hvilken der ikke ved denne lov eller ved befordringsreglementet gøres undtagelse, afgive et med jernbanens kontrolstempel forsynet og ved gennemskrivning udfyldt fragtbrev efter formularen i befordringsreglementet. Banepakker skal ikke ledsages af fragtbrev.

Stk. 2. Fragtbrevet skal udfyldes af afsenderen med undtagelse af de dele, der er forbeholdt jernbanens ekspeditionsbemærkninger. Reglerne om udfyldningen fastsættes i befordringsreglementet.

Stk. 3. Valget af fragtbrevformular angiver, om godset skal befordres som fragt-, il- eller ekspresgods.

Stk. 4. Angivelserne i fragtbrevet skal være skrevet eller trykt således, at de ikke kan udslettes. I alle blade af fragtbrevet skal de være tydeligt læselige. Fragtbreve

med rettede, raderede eller overklæbde angivelser er ikke tilladt. Overstregninger er kun tilladt, når afsenderen godkender dem ved sin underskrift og, når det drejer sig om antallet af godsstykker eller disses vægt, anfører de rettede angivelser med bogstaver.

Stk. 5. Der må ikke vedlægges fragtbrevet andre papirer end de ved denne lov eller befodringsreglementet foreskrevne eller tilladte.

*Ansvar for angivelserne i fragtbrevet.
Fragttillæg.*

§ 26. Afsenderen er ansvarlig for rigtigheden af de angivelser og erklæringer, som han har anført i fragtbrevet. Han bærer alle følger af, at disse angivelser eller erklæringer er urigtige, unøjagtige, ufuldstændige eller ikke er anført på den til dem bestemte plads.

Stk. 2. Jernbanen har til enhver tid ret til at undersøge, om sendingen svarer til angivelserne i fragtbrevet, og om de i bilag A til godsbefodringsreglementet foreskrevne sikkerhedsforanstaltninger er overholdt. Går undersøgelsen ud på at prøve sendingens indhold, skal afsenderen eller adressaten, alt efter som den finder sted på afsendelses- eller bestemmelsesstationen, opfordres til at overvære den. Møder den pågældende ikke, eller finder undersøgelsen sted på en mellemstation, skal der tilkaldes to af jernbanen uafhængige vidner til at overvære den. Hvis sendingen ikke svarer til angivelserne i fragtbrevet, hæfter godset for omkostningerne ved undersøgelsen, såfremt disse ikke betales på stedet.

Stk. 3. Ved sendinger, hvis læsning påhviler jernbanen, skal denne, inden fragtkontrakten sluttet, forvise sig om, at det i fragtbrevet angivne antal godsstykker og, for så vidt godset skal indleveres til pakhusene eller andre ekspeditionslokaler og ikke er anbragt i transportbeholdere eller bokspaller, også deres vægt er rigtig. Den er ansvarlig for disse angivelser, medmindre den kan føre bevis i modsat retning. Gods, der er anbragt i en transportbeholder eller i en bokspalle, betragtes i denne henseende som ét godsstykke.

Stk. 4. Uanset betaling af fragtforskellen og erstatning for eventuel skade kan jernbanen i følgende tilfælde under de angivne betingelser opkræve et fragttillæg:

1. Ved urigtig; unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse af stoffer og genstande, der efter bilag A til godsbefodringsreglementet er udelukket fra befodrning: 6 kr. pr. kg af hele godsstykkets bruttovægt;
2. ved urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse af stoffer og genstande, der efter bilag A til godsbefodringsreglementet kun modtages til befodrning på visse betingelser, eller ved ikke-iaegttagelse af de i nævnte bilag givne sikkerhedsforskrifter: 4 kr. pr. kg af hele godsstykkets bruttovægt;
3. ved urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse af en sending, som indeholder andet gods end det under nr. 1 og 2 nævnte, samt i det hele taget ved en betegnelse, som på en eller anden måde kan medføre anvendelsen af en lavere tarif end den, der faktisk skulle anvendes for sendingen: det dobbelte af forskellen mellem den fragt, der skulle have været opkrævet fra afsendelses- til bestemmelsesstedet, hvis betegnelsen havde været rigtig, nøjagtig og fuldstændig, og den fragt, der er regnet efter afsenderens angivelse i fragtbrevet;
4. ved for lav vægtangivelse: det dobbelte af forskellen mellem fragten for den angivne og for den udfundne vægt fra afsendelses- til bestemmelsesstationen.

Stk. 5. Det befodrte gods hæfter for de fragttillæg, der skal opkræves efter stk. 4.

Stk. 6. Fragttillæg opkræves ikke:

1. ved urigtig vægtangivelse for gods, hvis vejning jernbanen skal foretage;
2. ved urigtig vægtangivelse eller overskridelse af lastgrænsen, når afsenderen i fragtbrevet har anmodet om, at vejning foretages af jernbanen;
3. ved en under befodrningen opstået vægtforøgelse, uden at der foreligger overskridelse af lastgrænsen, når det påvises, at vægtforøgelsen skyldes vejrets indflydelse;
4. ved urigtig vægtangivelse, uden at der foreligger overskridelse af lastgrænsen, når forskellen mellem den i fragtbrevet angivne og den fastslåede vægt ikke overstiger 2 pct. af den angivne vægt.

Stk. 7. I det i stk. 6, nr. 3, nævnte tilfælde foretages heller ingen ændring af den oprindelig regnede fragt.

*Afslutning af fragtkontrakten.**Fragtbrevduplikat.*

§ 27. Fragtkontrakten er sluttet, så snart jernbanen har modtaget godset til befordring med det dertil hørende fragtbrev. Til tegn på modtagelsen anbringer afsendelsesstationen sit datostempel på fragtbrevet.

Stk. 2. Denne stempling skal foregå umiddelbart efter modtagelsen af alt det i fragtbrevet anførte gods og betalingen af de omkostninger, som afsenderen påtager sig at udrede. Stemplingen skal foregå i afsenderens nærværelse, hvis han forlanger det.

Stk. 3. Når fragtbrevet er stemplet, udgør det bevis for fragtkontrakten.

Stk. 4. For gods, hvis læsning påhviler afsenderen ifølge befodringsreglementet eller særlig aftale med ham, er fragtbrevets angivelser om vægt og stykketal dog kun bevis mod jernbanen, hvis denne har verificeret disse angivelser og gjort bemærkning derom i fragtbrevet. Det samme gælder vægtangivelsen i andre tilfælde, hvor afsenderen selv skal angive vægten. I givet fald kan disse angivelser bevises på anden måde end ved en af jernbanen foretagen verifikation og bemærkning derom i fragtbrevet.

Stk. 5. Afsenderen kan samtidig med godsets indlevering forlange udstedt et fragtbrevduplikat. Jernbanen skal ved påtryk af datostempel på fragtbrevduplikatet bevidne, at og på hvilken dag den har modtaget godset til befordring, før duplikatet tilbagegives til afsenderen. Dette duplikat gælder hverken som originalfragtbrev eller som konnossement.

Stk. 6. Jernbanen kan også give kvitteringer på anden måde. For sådanne kvitteringer kan der forlanges tariffmæssig betaling.

Udlæg, der ikke er nævnt i befodringsreglementet.

§ 28. Ud over de i befodringsreglementet fastsatte fragter og gebyrer samt afgifter for rangering af vogne til og fra private sidespor eller særlige pladser på stationerne i henhold til særskilte aftaler med forsenderne må der ikke til fordel for jernbanen opkræves andet end godtgørelse for dens udlæg såsom til told-, skatte- og politifgifter, til ikke i befodringsreglementet nævnte omkostninger til overførsel fra en

station til en anden, til sådan reparation af godsets ydre eller indre emballering eller regulering af læsningen, som er nødvendig for godsets bevarelse, samt andre lignende udlæg.

Leveringsfrister.

§ 29. Godset skal leveres inden for de i befodringsreglementet fastsatte leveringsfrister.

Stk. 2. Under usædvanlige forhold, der medfører en ualmindelig trafikstigning eller ualmindelige driftsvanskeligheder, kan leveringsfristerne midlertidigt forlænges eller sættes ud af kraft ved offentlig bekendtgørelse.

Godsets tilstand. Emballering.

§ 30. Når jernbanen modtager gods til befordring, som bærer åbenbare tegn på beskadigelse, kan den forlange, at der gøres særskilt bemærkning i fragtbrevet om godsets tilstand.

Stk. 2. Når godset efter sin natur fordrer emballering, skal afsenderen emballere det således, at det er beskyttet mod helt eller delvist tab og beskadigelse under befodrningen og ikke kan volde skade på personer, materiel eller andet gods. Emballeringen skal i øvrigt opfylde forskrifterne i befodringsreglementet.

Stk. 3. Hvis afsenderen ikke har overholdt forskrifterne i stk. 2, kan jernbanen enten nægte at modtage godset eller forlange, at afsenderen i fragtbrevet anerkender, at sendingen er uemballeret eller mangelfuldt emballeret under nøjagtig beskrivelse af manglerne.

Stk. 4. Afsenderen er ansvarlig for alle følger af, at emballeringen mangler eller er mangelfuld. Han skal erstatte jernbanen det tab, som den i den anledning måtte lide. Indeholder fragtbrevet ingen angivelse derom, påhviler det jernbanen at bevise, at emballeringen har manglet eller været mangelfuld.

Stk. 5. Reglerne om mærkning af stykgods fastsættes i befodringsreglementet.

Ledsagelsespapirer til brug ved opfyldelsen af told- og andre administrative myndigheders forskrifter. Toldlukke.

§ 31. Afsenderen skal vedføje fragtbrevet de ledsagelsespapirer, der er nødvendige til

opfyldelse af told- og andre administrative forskrifter indtil godsets udlevering til adressaten.

Stk. 2. Jernbanen har ikke pligt til at undersøge, om de vedføjede papirer er tilstrækkelige og rigtige. Afsenderen er over for jernbanen ansvarlig for enhver skade, som måtte følge af, at disse papirer mangler eller er utilstrækkelige eller urigtige, medmindre der foreligger skyld hos jernbanen.

Stk. 3. Jernbanen kan afvise sendinger, hvis toldlukke er beskadiget eller mangelfuld.

Godsets indlevering og læsning.

§ 32. Regler om indlevering og læsning af gods, fristerne for indlevering og læsning af gods, bestilling og læsning af vogne samt beregning af oplagspenge eller vognleje for forsinket indlevering og læsning fastsættes i befodringsreglementet.

Stk. 2. Når læsningen er foretaget af afsenderen, er denne ansvarlig for alle følger af en mangelfuld læsning, navnlig skal han erstatte jernbanen den skade, som den i den anledning måtte lide. Bevisbyrden for den mangelfulde læsning påhviler jernbanen.

Told- og andre administrative myndigheders forskrifter.

§ 33. De af told- og andre administrative myndigheder fastsatte bestemmelser opfyldes, så længe godset er undervejs, af jernbanen. Denne kan enten betro denne opgave til en kommissionær, som handler på dens ansvar, eller selv overtage den. I begge tilfælde har jernbanen en kommissionærs forpligtelser.

Stk. 2. Dog kan afsenderen ved en påtegning derom i fragtbrevet eller adressaten, når afsenderen ikke har givet en sådan påtegning, forlange:

1. selv eller ved en befuldmægtiget at overvære de i stk. 1 omhandlede forretninger for at give enhver oplysning og fremsætte formålstjenlige bemærkninger;
2. selv eller ved en befuldmægtiget at foretage disse forretninger og eventuelt betale tolden og andre omkostninger. Hverken afsenderen eller adressaten eller deres befuldmægtigede har ret til at tage godset i besiddelse.

Stk. 3. Har afsenderen i fragtbrevet givet en frankaturforskrift, der indbefatter tolden, har jernbanen ret til efter eget valg at foretage toldbehandlingen undervejs eller på bestemmelsesstationen.

Stk. 4. Med den undtagelse, der fremgår af stk. 3, har adressaten ret til at foretage fortoldningen på bestemmelsesstationen, når der findes toldsted på denne, og når fragtbrevet foreskriver fortoldning på denne station, eller, når en sådan forskrift mangler, godset ankommer ufortoldet dertil. Gør adressaten brug af denne ret, må han først betale de på sendingen hvilende omkostninger.

Udlevering.

§ 34. Jernbanen er forpligtet til på bestemmelsesstationen at udlevere adressaten fragtbrevet og godset mod kvittering og mod betaling af de jernbanen tilkommende beløb, der er henvist til betaling af adressaten. Modtagelsen af fragtbrevet forpligter adressaten til at betale jernbanen de beløb, der er henvist til opkrævning hos ham.

Stk. 2. Lige med aflevering af godset til adressaten regnes overgivelse af godset til toldvæsenet eller aflevering i henhold til denne lov til en speditør eller et offentligt pakhus.

Stk. 3. Efter godsets ankomst til bestemmelsesstationen har adressaten ret til af jernbanen at fordrø overgivelse af fragtbrevet og udlevering af godset. Er det fastslået, at godset er gået tabt, eller er det ikke ankommet inden den i § 43, stk. 1, fastsatte frist, kan adressaten i eget navn gøre sine rettigheder efter fragtkontrakten gældende over for jernbanen.

Stk. 4. Selv om adressaten har modtaget fragtbrevet og betalt befodringsomkostningerne, kan han nægte at modtage godset, så længe en af ham forlangt konstatering med henblik på en påstået skade ikke er iværksat.

Stk. 5. De nærmere regler vedrørende fragtbrevets og godsets udlevering, såsom reglerne om underretning af adressaten, godsets afhentning eller tilbringning, fristen for afhentning af gods, følgerne af afhentningsfristens overskridelse samt om hindringer for afleveringen, fastsættes i befodringsreglementet.

Omkostningernes betaling.

§ 35. Omkostningerne (fragt, gebyrer, toldbeløb og andre omkostninger, der påløber fra godsets modtagelse til befordring og til dets udlevering) skal betales enten af afsenderen eller af adressaten. Delvis forudbetaling af omkostningerne kan finde sted efter regler, der fastsættes i befodringsreglementet.

Stk. 2. Jernbanen kan forlange af afsenderen, at han forudbetaler omkostningerne, når det drejer sig om gods, som efter dens skøn er udsat for hurtig fordærvelse, eller som på grund af sin ringe værdi eller sin natur ikke med sikkerhed dækker omkostningerne.

Stk. 3. Kan størrelsen af de omkostninger, som afsenderen vil betale, ikke fastslås nøjagtigt ved indleveringen, kan jernbanen som sikkerhed kræve, at der mod kvittering deponeres et beløb, som tilnærmelsesvis dækker omkostningerne.

Efterkrav.

§ 36. Afsenderen kan trække efterkrav på godset indtil dets værdi. Dog har jernbanen ikke pligt til at lade efterkrav trække på banepakker og på sendinger, for hvilke fragten efter § 35 kan forlanges forudbetalt.

Stk. 2. Jernbanen har ikke pligt til at betale efterkravet, før beløbet er blevet indbetalt af adressaten.

Stk. 3. Er godset eller en del deraf blevet udleveret til adressaten, uden at denne forud har berigtiget efterkravet, skal jernbanen godtgøre afsenderen hans tab, dog ikke ud over efterkravets beløb og mod regres til adressaten.

Stk. 4. For efterkravet beregnes et gebyr, der fastsættes i befodringsreglementet. Dette gebyr skal betales, selv om efterkravet frafaldes eller nedsættes ved en ændring af fragtkontrakten.

Tegning af interesse i afleveringen.

§ 37. For enhver sending med fragtbrev kan der tegnes interesse i afleveringen. Betalingen herfor fastsættes i befodringsreglementet.

Afsenderens ret til at ændre fragtkontrakten.

§ 38. Afsenderen har ret til at ændre fragtkontrakten ved at beordre:

1. at godset skal tages tilbage fra afsendelsesstationen;
2. at godset skal standses undervejs;
3. at godsets udlevering skal udsættes;
4. at godset skal udleveres til en anden end den i fragtbrevet angivne adressat;
5. at godset skal udleveres på en anden end den i fragtbrevet angivne bestemmelsesstation eller sendes tilbage til afsendelsesstationen;
6. at et efterkrav skal tilføjes, forhøjes, nedsættes eller frafaldes;
7. at en ufrankeret sending skal frankeres, eller at der skal frankeres yderligere omkostninger.

Stk. 2. Andre ordrer end de i stk. 1 nævnte er ikke tilladt. Befodringsreglementet kan dog give afsenderen ret til at beordre andre ændringer end de nævnte.

Stk. 3. De ovenfor nævnte ordrer skal gives ved en skriftlig erklæring efter den som bilag til befodringsreglementet viste formular. Er der udstedt fragtbrevduplikat, skal erklæringen gengives og underskrives af afsenderen på dette, som samtidig skal forelægges jernbanen. Afsendelsesstationen bekræfter modtagelsen af ordren ved at anbringe sit datostempel på duplikatet under afsenderens erklæring, og duplikatet tilbageleveres derefter til afsenderen. Efterkommer jernbanen, når duplikat er udstedt, afsenderens ordre uden at forlange duplikatet forelagt, bliver den ansvarlig for det derved foranledigede tab over for adressaten, til hvem afsenderen måtte have overgivet duplikatet. Enhver ordre, der gives af afsenderen under andre former end de foreskrevne, er ugyldig.

Stk. 4. Jernbanen efterkommer kun afsenderens ordrer, når de er givet gennem afsendelsesstationen. Når afsenderen forlanger det, skal bestemmelsesstationen eller den station, hvor godset standses, underrettes for hans regning ved en telegrafisk eller telefonisk meddelelse, der skal afgives af afsendelsesstationen.

Stk. 5. Afsenderens ret til at ændre fragtkontrakten ophører, selv om han er i besiddelse af fragtbrevduplikatet, når adressaten har:

1. indløst fragtbrevet eller
2. gjort sine rettigheder efter fragtkontrakten, jfr. § 34, stk. 3, gældende eller

3. benyttet sig af sine af § 33, stk. 2, nr. 2, følgende rettigheder.

Fra dette øjeblik skal jernbanen rette sig efter adressatens ordrer.

Stk. 6. Jernbanen kan kun nægte eller udskyde udførelsen af de den af afsenderen givne ordrer i følgende tilfælde:

1. når udførelsen ikke længere er mulig på det tidspunkt, da ordrene tilgår den station, der skal udføre dem;
2. når udførelsen ville forstyrre den regelmæssige drift;
3. når godsets værdi, hvor det drejer sig om ændring af bestemmelsesstationen, efter alt at dømme ikke dækker alle de omkostninger, der vil påløbe indtil godsets ankomst til den nye bestemmelsesstation, medmindre disse omkostninger straks betales, eller der stilles sikkerhed for dem.

Stk. 7. For omkostningerne, som opstår ved udførelsen af afsenderens ordrer, undtagen sådanne, som skyldes jernbanens fejl, hæfter godset.

Stk. 8. Hvis der foreligger skyld hos jernbanen, er den under forbehold af bestemmelserne i stk. 6 ansvarlig for følgerne af, at den ikke udfører en efter denne paragraf givne ordre eller udfører den urigtigt. Den erstatning, som skal betales, kan dog i intet tilfælde overstige, hvad der skulle betales ved tab af godset.

Hindringer for befordringen.

§ 39. Ved hindringer for befordringen tilkommer det jernbanen at afgøre, om det vil være i afsenderens interesse at indhente hans forholdsordre, eller om det vil være mere hensigtsmæssigt uden videre at befordre godset ad en anden rute eller på anden måde. Foreligger der ikke skyld hos jernbanen, kan denne regne fragten over den faktisk benyttede rute og benytte sig af leveringsfristerne over denne, selv om de er længere end over den oprindelige rute.

Stk. 2. Er der ikke nogen anden rute, eller er befordringens fortsættelse af andre grunde ikke mulig, anmoder jernbanen afsenderen om forholdsordre. Hertil er jernbanen dog ikke forpligtet ved midlertidig hindring som følge af de i § 2, stk. 3, omhandlede forhold.

Stk. 3. Afsenderen, der er underrettet om en hindring for befordringen, kan give sine

forholdsordrer enten til afsendelsesstationen eller til den station, hvor godset befinder sig. Hvis der er udstedt fragtbrevduplikat, og afsenderen ændrer adressat eller bestemmelsesstation eller giver sine forholdsordrer til en anden station end afsendelsesstationen, skal han anføre sine forholdsordrer på fragtbrevduplikatet og forelægge dette. Efterkommer jernbanen afsenderens forholdsordrer uden at forlange duplikatet forelagt, bliver den ansvarlig for det derved foranledigede tab over for adressaten, til hvem afsenderen måtte have overgivet duplikatet.

Stk. 4. Giver afsenderen efter at være underrettet om en hindring for befordringen ikke inden en rimelig frist en gennemførlig forholdsordre, gås der frem efter de for hindringer for afleveringen gældende bestemmelser.

Stk. 5. Ophører hindringen for befordringen, før afsenderens forholdsordrer indløber, beforders godset til dets bestemmelsessted, uden at disse forholdsordrer afventes. Herom underrettes afsenderen hurtigst muligt.

Sikkerhed for jernbanens rettigheder.

§ 40. Godset hæfter for fragten og alle andre derpå hvilende afgifter og omkostninger såvel som for pådragne straf- og toldbøder. Denne ret for jernbanen vedvarer, så længe godset er i jernbanens varetægt eller i en trediemands varetægt, som besidder det på dens vegne.

Omfanget af jernbanens ansvar.

§ 41. Jernbanen er ansvarlig for overskridelse af leveringsfristen og for skade, der opstår ved helt eller delvist tab af godset eller ved beskadigelse af dette i tidsrummet fra dets modtagelse til befordring og indtil udleveringen.

Stk. 2. Jernbanen er fritaget for dette ansvar, når overskridelsen af leveringsfristen, tabet eller beskadigelsen er forårsaget ved en fejl fra den berettigedes side, en ordre fra denne, der ikke er foranlediget af en fejl fra jernbanens side, godsets særlige natur (indre fordærv, svind o.s.v.) eller forhold, som jernbanen ikke har kunnet undgå, og hvis følger den ikke har kunnet afværge.

Stk. 3. Jernbanen er fritaget for dette ansvar, når tabet eller beskadigelsen er en

følge af de særlige farer, der er forbundet med en eller flere af følgende kendsgerninger:

1. befordring i åben vogn i henhold til de gældende bestemmelser eller en aftale med afsenderen;
2. manglende eller mangelfuld emballering af gods, som ifølge dets natur er udsat for svind eller beskadigelse, når det ikke er emballeret eller er mangelfuldt emballeret;
3. læsning ved afsenderen eller aflæsning ved adressaten i henhold til de gældende bestemmelser eller en aftale med afsenderen eller adressaten. Mangelfuld læsning, når læsningen er foretaget af afsenderen i henhold til de gældende bestemmelser eller en aftale med ham derom;
4. opfyldelsen af told- eller andre administrative myndigheders forskrifter ved afsenderen, adressaten eller en befuldmægtiget for en af disse;
5. visse godsarters natur, der gør dem udsat for helt eller delvist tab eller beskadigelse, navnlig ved brud, rust, indre fordærv, udtørring, spredning;
6. indlevering under urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse af genstande, der er udelukket fra befordring. Indlevering under urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse eller tilsidesættelse fra afsenderens side af de foreskrevne forsigtighedsforanstaltninger ved genstande, der kun modtages til befordring på visse betingelser;
7. befordring af levende dyr;
8. befordring af sendinger, som i henhold til denne lov, de gældende bestemmelser eller en aftale med afsenderen skal ske under ledsagelse, for så vidt ledsagelsen har til formål at afværge denne fare.

Bevisbyrde.

§ 42. Beviset for, at overskridelsen af leveringsfristen, tabet eller beskadigelsen er forårsaget af en af de i § 41, stk. 2, omhandlede kendsgerninger, påhviler jernbanen.

Stk. 2. Når jernbanen godtgør, at tabet eller beskadigelsen efter omstændighederne i det pågældende tilfælde har kunnet skyldes en eller flere af de i § 41, stk. 3, omhandlede særlige farer, formodes skaden at have denne

årsag. Den berettigede har dog ret til at bevise, at skaden ikke helt eller delvist er forårsaget ved en af disse farer. Denne formodning gælder ikke i det i § 41, stk. 3, nr. 1, omhandlede tilfælde, når det drejer sig om en usædvanlig stor mangel eller tab af kolli.

Formodning for, at godset er gået tabt. Genfindelse af godset.

§ 43. Den berettigede kan uden at præstere andet bevis betragte godset som tabt, hvis det ikke er udleveret til adressaten eller stillet til hans rådighed inden 30 dage efter udløbet af leveringsfristen.

Stk. 2. Den berettigede kan ved modtagelsen af erstatning for det tabtgåede gods skriftligt forlange sig ufortøvet underrettet, hvis godset genfindes inden et år efter erstatningens udbetaling. For dette krav skal der meddeles ham skriftligt tilståelse.

Stk. 3. Den berettigede kan da inden 30 dage efter modtagelsen af denne meddelelse forlange, at godset skal udleveres ham på en dansk station. Han skal da betale befordringsomkostningerne fra afsendelsesstationen til den station, hvor udleveringen finder sted, og tilbagebetale den modtagne erstatning, eventuelt med fradrag af de i denne indbefattede omkostninger. Hans ret til erstatning for overskridelse af leveringsfristen efter § 46 og eventuelt § 47 berøres ikke heraf.

Stk. 4. Frem sættes det i stk. 2 nævnte forlangende ikke, eller gives der ingen forholdsordre inden den i stk. 3 omhandlede 30 dages frist, eller genfindes godset mere end et år efter erstatningens udbetaling, kan jernbanen råde over det.

Erstatningens størrelse ved tab af godset.

§ 44. Når jernbanen i henhold til bestemmelserne i denne lov skal yde erstatning for helt eller delvist tab af gods, regnes erstatningen efter markedspris eller i mangel af en sådan efter den gangse værdi. Disse beregningsgrundlag refererer sig til gods af samme art og beskaffenhed på afsendelsesstedet og på det tidspunkt, da godset blev modtaget til befordring. Erstatningen kan dog ikke overstige 100 kr. pr. kilogram

manglende bruttovægt. Endvidere erstattes fragten, toldafgifter og andre beløb, der er betalt i anledning af befordringen af det tabtgåede gods, uden nogen yderligere skadeserstatning.

Erstatningens størrelse ved beskadigelse af godset.

§ 45. Ved beskadigelse skal jernbanen betale det til godsets værdiforringelse svarende beløb uden nogen yderligere skadeserstatning. Dette beløb beregnes på grundlag af den efter § 44 fastslåede værdi af godset og den procentsats, hvormed værdien på bestemmelsesstedet er forringet. I samme forhold erstattes de i § 44, sidste punktum, omhandlede omkostninger.

Stk. 2. Erstatningen kan dog ikke overstige:

1. hvis hele sendingen er forringet i værdi ved beskadigelsen, det beløb, som skulle betales ved fuldstændigt tab;
2. hvis kun en del af sendingen er forringet i værdi ved beskadigelsen, det beløb, som skulle betales, hvis den værdiforringede del var gået tabt.

Erstatningens størrelse ved overskridelse af leveringsfristen.

§ 46. Når leveringsfristen er overskredet, og den berettigede ikke beviser, at der derved er opstået noget tab, skal jernbanen betale en tiendedel af fragten for hver påbegyndt tiendedel, hvormed leveringsfristen er overskredet. Erstatningen kan ikke overstige en fjerdedel af fragten.

Stk. 2. Bevises det, at der ved overskridelsen af leveringsfristen er opstået et tab, betales for dette tab en erstatning, som ikke kan overstige det dobbelte af fragten.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 omhandlede erstatninger kan ikke ydes ved siden af erstatning for fuldstændigt tab af godset. Ved delvist tab betales de eventuelt for den del af sendingen, der ikke er gået tabt. Ved beskadigelse betales de eventuelt ved siden af den i § 45 omhandlede erstatning. I intet tilfælde kan de i stk. 1 og 2 omhandlede erstatninger sammen med de i §§ 44 og 45 omhandlede overstige den erstatning, der skulle ydes, hvis godset var gået fuldstændigt tabt.

Erstatningens størrelse, når der er tegnet interesse i afleveringen.

§ 47. Er der tegnet interesse i afleveringen, kan der foruden for de i §§ 20 og 44-46 omhandlede erstatninger forlanges erstatning for yderligere påvist tab indtil det tegnede beløbs størrelse.

Erstatningens størrelse ved forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side.

§ 48. I alle tilfælde, hvor overskridelse af leveringsfristen, helt eller delvist tab eller beskadigelse af gods skyldes forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side, skal der ydes den berettigede fuld erstatning for det påviste tab. I tilfælde af grov uagtsomhed er ansvaret dog begrænset til det dobbelte af de i §§ 20, 21 og 44-47 angivne maksimalbeløb.

Fremsettelse af krav mod jernbanen.

§ 49. Krav om tilbagebetaling af et i henhold til fragtkontrakten betalt beløb tilkommer kun den, der har betalt beløbet.

Stk. 2. Krav vedrørende de i § 36 omhandlede efterkrav tilkommer kun afsenderen.

Stk. 3. Andre fra fragtkontrakten hidrørende krav mod jernbanen tilkommer afsenderen indtil det tidspunkt, da adressaten enten har indløst fragtbrevet eller gjort de ham efter § 34, stk. 3, eller § 33, stk. 2, nr. 2, tilkommende rettigheder gældende, og adressaten fra dette tidspunkt.

Stk. 4. Hvis der er udstedt fragtbrevduplikat, skal afsenderen for at kunne fremsætte krav forelægge duplikatet. Kan han ikke det, kan han kun fremsætte krav mod jernbanen med adressatens samtykke, eller når han beviser, at adressaten har nægtet modtagelse af godset.

Stk. 5. Fremsettes et krav på erstatning over for jernbanen, skal det bilægges bevis for godsets værdi (faktura etc.) og fragtbrevet, eventuelt fragtbrevduplikatet. Ved fremsættelsen af erstatningskrav for en bortkommen banepakke skal det godtgøres, at banepakken er indleveret til befordring.

Stk. 6. Ved den endelige afgørelse af reklamationen kan jernbanen forlange fragtbrevet eller fragtbrevduplikatet forelagt for deri at gøre bemærkning om afgørelsen.

Konstatering af delvist tab eller beskadigelse af gods.

§ 50. Når jernbanen opdager eller formoder, eller den berettigede hævder, at gods er gået delvist tabt eller er blevet beskadiget, skal jernbanen straks og om muligt i nærværelse af den berettigede optage en protokol, hvorved, alt efter skadens art, godsets tilstand og vægt og så vidt muligt skadens omfang, dens årsag og tidspunktet for dens opståen fastslås. En afskrift af denne protokol skal på forlangende udleveres gratis til den berettigede.

Bortfald af krav mod jernbanen, stammende fra fragtkontrakten.

§ 51. Ved den berettigedes modtagelse af godset bortfalder ethvert fra fragtkontrakten stammende krav mod jernbanen for overskridelse af leveringsfristen, delvist tab eller beskadigelse.

Stk. 2. Følgende krav bortfalder dog ikke:

1. erstatningskrav, når den berettigede beviser, at skaden skyldes forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side;
2. erstatningskrav vedrørende overskridelse af leveringsfristen, når de fremsættes senest 7 dage efter dagen for den berettigedes modtagelse af godset, denne dag ikke medregnet;
3. erstatningskrav vedrørende delvist tab eller beskadigelse:
 - a. hvis tabet eller beskadigelsen er fastslået efter § 50 inden den berettigedes modtagelse af godset;
 - b. hvis den konstatering, som skulle være sket efter § 50, alene ved jernbanens fejl ikke er blevet foretaget;
4. erstatningskrav for skade, som ikke er udvendigt kendelig, og som først fastslås efter den berettigedes modtagelse af godset, under følgende to betingelser:
 - a. at anmodning om konstatering af skaden efter § 50 fremsættes af den berettigede straks efter, at skaden er opdaget, og senest 7 dage efter godsets modtagelse. Hvis denne frist ville udløbe på en søn- eller helligdag, udskydes dens udløb til den følgende hverdag;
 - b. at den berettigede beviser, at skaden er sket i tiden mellem godsets modtagelse til befordring og dets udlevering.

Forældelse af krav stammende fra fragtkontrakten.

§ 52. Krav, stammende fra fragtkontrakten, forældes efter et års forløb.

Stk. 2. Forældelsen løber:

1. ved krav på erstatning for delvist tab, beskadigelse eller overskridelse af leveringsfristen: fra den dag, da udleveringen har fundet sted;
2. ved krav på erstatning for fuldstændigt tab: fra den tredivte dag efter leveringsfristens udløb;
3. ved krav på betaling eller godtgørelse af fragt, gebyrer eller fragttillæg eller på berigtigelse i tilfælde af urigtig anvendelse af tariffen eller regnefejl:
 - a. hvis betaling har fundet sted, fra betalingsdagen;
 - b. hvis betaling ikke har fundet sted, fra den dag, da godset blev modtaget til befordring, når betalingen påhviler afsenderen, eller fra den dag, da adressaten har indløst fragtbrevet, hvis betalingen påhviler ham.

Stk. 3. Når reklamation er fremsat over for jernbanen efter § 49, hviler forældelsesfristen indtil den dag, da jernbanen skriftligt afviser reklamationen og tilbagesender de aktstykker, som var vedlagt den. Bliver reklamationen delvis imødekommet, begynder forældelsesfristen kun igen at løbe for den endnu ikke imødekomne del af reklamationen. Yderligere reklamationer vedrørende samme krav standser ikke forældelsesfristens løb.

Stk. 4. Forældelsesfristen afbrydes ved, at der anlægges sag mod jernbanen.

Kapitel 6.

Betalingen for befordringen.

Almindelige grundregler.

§ 53. Betalingen for statsbanernes befordringsydelser fastsættes af ministeren for offentlige arbejder under iagttagelse af nedennævnte regler.

Stk. 2. Takster, der generelt formindsker statsbanernes indtægter, kan dog kun fastsættes efter indhentet udtalelse fra jernbanelrådet og med samtykke af folketingets finansudvalg.

Stk. 3. Ministeren kan for hver fulde 3 points udsving i reguleringspristallet for januar og juli foretage tilsvarende procentvise forhøjelser eller nedsættelser af de nedenfor anførte maksimaltakster. Som basis anvendes reguleringspristallet 118 (juli 1966).

Stk. 4. I det omfang afgifter indregnes i taksterne, forhøjes de nedenfor anførte maksimaltakster tilsvarende.

Stk. 5. I statsbanernes årsberetning, som skal tilstilles folketinget, skal der gøres rede for de væsentligere takstændringer, som er foretaget i løbet af det pågældende driftsår.

Stk. 6. Taksterne fastsættes i forhold til den kilometerafstand, hvorover befordringen finder sted. For befordring med færger samt over større broer eller over havne- og forbindelsesbaner kan der ved takstfastsættelsen lægges et større antal kilometer til grund end det, der svarer til den virkelige kilometerafstand. Herudover kan der fastsættes et særligt færgetillæg.

Stk. 7. Ved taksternes udregning kan der regnes med kilometerzoner, således at prisen for gruppens største kilometerafstand gælder for hele zonen. For længere afstande skal der, når taksten regnes efter kilometerafstand, fastsættes takster, som er forholdsvis lavere end ved beregning efter grundtaksterne.

Personbefordring.

§ 54. Billetpriserne fastsættes under hensyn til den vognklasse, hvori befordringen foregår.

Stk. 2. Bortset fra afrunding af kilometerafstanden og selve billetprisen må grundtaksten pr. kilometer ikke overstige:

- for 1. klasse 30 øre
- for 2. klasse 20 øre

Stk. 3. Ministeren kan for bestemte perioder eller dage nedsætte billetpriserne for hen- og tilbagerejse, dog ikke til lavere beløb end de tilsvarende enkeltbilletpriser. Endvidere kan ministeren i særlige tilfælde fastsætte undtagelsestariffer samt fastsætte tillægsbetaling for befordring med lyntog, luksustog, i sovevogn og andre specialvogne samt for reserverede pladser i togene.

Stk. 4. Det fastsættes ved befodringsreglementet, hvilke almindelige nedsættelser i billetpriserne der gives, såsom ved hen- og tilbagerejse og ved børns befordring m. v.,

samt hvorledes fragten for rejsegods skal regnes.

Stk. 5. Til rejse mellem samtlige stationer eller til rejse mellem bestemte stationer kan der udstedes abonnementskort, hvis pris fastsættes af ministeren under behørigt hensyn til priserne for rejser på almindelige billetter.

Godsbefordringen.

§ 55. Taksterne for godsbefordringen fastsættes under hensyn til:

1. den hastighed, hvormed godset ønskes befordret;
2. om indleveringen sker som stykgods eller som vognladningsgods;
3. godsets vægt og omfang;

Stk. 2. Taksterne pr. 100 kg beregnet vægt må ikke overstige:

- for fragtstykgods 230 øre med tillæg af 9 øre pr. km;
- for fragtgods i vognladninger 125 øre med tillæg af 2,7 øre pr. km;
- for ilstygods 350 øre med tillæg af 14 øre pr. km;
- for ilgods i vognladninger det dobbelte af taksterne for fragtgods i vognladninger;
- for ekspresgods det dobbelte af taksterne for ilgods.

Stk. 3. Der skal fastsættes særlige, lavere takster for fragtstykgods i større partier. For vognladningsgods kan der opstilles flere takstklasser, således at der for sendinger, som skønnes at kræve en lavere fragt, kan fastsættes takster, der er lavere end den almindelige vognladningstakst.

Stk. 4. Letfordærlige varer, som hører til de vigtigste menneskelige livsfornødenheder, skal befordres med ilgodshastighed til fragtgodstakst, dog med de begrænsninger, som driftsforholdene måtte nødvendiggøre. For befordring med ekspresgodshastighed skal der tilsvarende fastsættes en lavere takst end den, der i øvrigt gælder for ekspresgods.

Stk. 5. Taksten for banepakker fastsættes af ministeren og berigtiges ved påklæbning af statsbanefrimærker.

Stk. 6. Ved befodringsreglementet fastsættes de nærmere regler for fragtens beregning, afrunding af vægte, takster og fragter samt mindstefragter.

Stk. 7. Ministeren kan fastsætte særlige regler for beregning af fragt for befordring

af gods, der i forhold til vægten er særligt rumindtagende eller er særligt omfangsrigt eller tungt, samt for befordring af stoffer og genstande, hvis befordring kræver sikringsforanstaltninger. Endvidere kan ministeren fastsætte tillæg for sendinger i forbindelser, der kræver omlæsning eller befordring med lastautomobil, for befordring af vognladningsgods i lukket vogn, for levering af presninger til dækning af gods i åben vogn og for befordring af gods, som ønskes sendt i specialvogne eller på særlige betingelser. Endelig kan ministeren i særlige tilfælde fastsætte undtagelsestakster.

Stk. 8. Ved befodringsreglementet fastsættes regler om beregning af fragt for befordring over havnebaner, for befordring af lig og køretøjer samt for gods i transportbeholdere og på paller m. v.

Andre befodringsydelser.

§ 56. For ikke særligt nævnte befodringsydelser fastsættes de nærmere regler og taksterne af ministeren.

Kapitel 7.

Befodringsreglementer.

§ 57. Generaldirektoratet for statsbanerne fastsætter ved befodringsreglementer nærmere regler om befordring efter denne lov. I reglementerne optages tillige taksterne for befordring.

Stk. 2. Udgivelsen af de i stk. 1 nævnte befodringsreglementer samt tillæg til disse bekendtgøres i Statstidende med angivelse af, fra hvilken dag de træder i kraft. Reglementerne skal kunne købes på stationerne.

Stk. 3. Forhøjelse af taksterne må først træde i kraft 2 uger efter bekendtgørelsen, medmindre særlige omstændigheder gør det påkrævet, at forhøjelsen træder i kraft på et tidligere tidspunkt.

Kapitel 8.

Fribefordring og befordring på særlige vilkår.

Fribefordring.

§ 58. Fribefordring med alle statsbanernes plantog og planmæssige færgeforbindelser tillkommer:

1. kongen og kongehusets medlemmer;
2. ministrene;
3. folketingets medlemmer.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder kan indrømme indehavere af stillinger under hofstaterne fri befordring på enkelte statsbanestrækninger. I øvrigt kan ministeren i enkelte tilfælde, hvor omstændighederne særlig taler derfor, indrømme fri befordring på statsbanerne, herunder til institutioner eller personer, der deltager i arbejde med fremme af humane, videnskabelige, kunstneriske eller lignende formål, samt til statsbanernes personale og dets familier.

Stk. 3. Ministeren for offentlige arbejder kan indgå overenskomster med andre, inden- eller udenlandske befodringsvirksomheder om fribefordring samt indgå aftaler med dagspressen til sikring af offentlighedens adgang til underretning om køreplaner og takstbestemmelser.

Befordring på særlige vilkår.

§ 59. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte særlige bestemmelser om betaling for:

1. befodringer, der rekvireres gennem de kongelige hofstater;
2. befordring af militærpersoner og militært gods;
3. befordring af post.

Stk. 2. Ministeren kan endvidere fastsætte regler, hvorefter generaldirektøren for statsbanerne i særlige tilfælde, hvor hensynet til driftens økonomi måtte gøre det ønskeligt, kan nedsætte taksterne med indtil 50 pct.

Kapitel 9.

Politibestemmelser.

Statsbaneområdet.

§ 60. Til statsbaneområdet henregnes:

1. banelinien med tilhørende skråninger, banketter, grøfter, broer og andre anlæg,
2. stationernes område,
3. statsbanernes tog og færger,
4. de under statsbanernes bestyrelse hørende forpladser og adgangsvveje til stationer og færgesteder.

Stk. 2. De almindelige politilove og -vedtægter gælder for statsbaneområdet, for så

vidt de efter deres natur kan anvendes og ikke strider imod denne lov eller nogen i henhold til denne udstedt forskrift.

Færdsel og ophold på statsbaneområdet.

§ 61. Ingen må uden tilladelse færdes eller lade dyr færdes på dele af statsbaneområdet, som ikke er åbne for offentligheden.

Stk. 2. For færdsel inden for stationernes område gælder de bestemmelser, som statsbanestyrelsen fastsætter.

Stk. 3. Uden statsbanestyrelsens tilladelse må ingen tage ophold på statsbaneområdet i erhvervsøjemed, optage spillefilm, foretage indsamlinger, omdele tryksager eller lignende. Tillige må fornøden næringsretlig eller almindelig politimæssig hjemmel foreligge.

Benyttelse af private overkørsler og overgange.

§ 62. Overkørsler og overgange må ikke benyttes, når det kan ses eller høres, at tog nærmer sig.

Stk. 2. Der skal udvises særlig forsigtighed, når dyr trækkes eller drives over banen. Det samme gælder, når plove, harver, tærskværker, træstammer, tungtlæssede vogne og andre tunge genstande føres over banen. Det er ikke tilladt at lade dyr eller køretøjer holde stille på overkørslen.

Stk. 3. Særlig langsomt kørende transport, såsom tromletog, entreprenørmateriel, gravemaskiner, store maskintransporter og lignende, må ikke passere overkørslen, forinden der ved henvendelse til nærmeste station er truffet aftale om tidspunktet for passagen.

Stk. 4. Led og bomme for private overkørsler forsynes af statsbanerne med en lukkeanordning, der fastholder leddet (bommen), således at overkørslen er lukket.

Stk. 5. Led og bomme for private overkørsler skal lukkes, hver gang de har været benyttet. Under markarbejder og lignende, der nødvendiggør en med korte mellemrum tilbagevendende brug af overkørslen, er det dog tilladt at holde leddene (bommene) åbne, når overkørslen hele tiden er under pålideligt tilsyn af en person, der er placeret således, at han har den fornødne udsigt over banen, og til enhver tid kan standse færdslen

over overkørslen. Mangler ved led eller bomme skal af brugeren uopholdelig anmeldes for statsbanerne.

Stk. 6. Enhver bruger af private overkørsler og overgange er ansvarlig for de forseelser med hensyn til overkørselens eller overgangens lovlige benyttelse, hans folk under arbejde for ham gør sig skyldige i.

Stk. 7. Uvedkommende må ikke benytte private overkørsler og overgange.

Lysreklamer m. v.

§ 63. Lysreklamer og andre lysindretninger må ikke være anbragt således, at de er til ulempe for opfattelsen af statsbanernes lys-signaler.

Jord- og ledningsarbejder m. v.

§ 64. Ingen må uden statsbanestyrelsens tilladelse foretage udgravning i en sådan nærhed af statsbanernes grund, at der derved kan opstå fare for driften.

Stk. 2. Det er forbudt uden statsbanestyrelsens tilladelse at føre ledninger over eller under banen eller at lede vand til banen eller dennes grøfter.

Forskrifter for publikum.

§ 65. Så længe tog eller togdel er i bevægelse, må ingen stige på eller af vognene eller hjælpe andre dertil eller åbne vognenes døre og låger.

Stk. 2. Al ind- og udstigning skal ske på den dertil bestemte side af toget og på de dertil bestemte eller anviste steder på stationer og færges.

Stk. 3. Færdsel til eller fra færges må kun ske ad landgangsbro eller færgeklapp, og kun når disse er frigivet for passage.

Stk. 4. Der må ikke fra tog udkastes genstande, der kan beskadige personer eller ejendom.

Stk. 5. Nødbremsen i tog må kun benyttes, når virkelig fare foreligger.

§ 66. På stationerne flyttes jernbanevogne af jernbanepersonalet. Andre må ikke uden stationens tilladelse foretage sådan flytning.

Statsbanernes politimyndighed.

§ 67. Enhver, der søger adgang til eller opholder sig på statsbaneområdet, skal rette

sig efter de forskrifter, der af statsbanestyrelsen gives til opretholdelse af orden og sikkerhed, og som er bekendtgjort ved opslag på statsbaneområdet eller på anden hensigtsmæssig måde. Ligeledes skal enhver rette sig efter de særlige forskrifter med hensyn til opretholdelse af orden og sikkerhed, der i tjenestens medfør meddeles ham af statsbanernes personale.

Stk. 2. Enhver, der overtræder bestemmelserne i §§ 61, 65 og 67, stk. 1, eller forskrifter i henhold til disse bestemmelser, kan af statsbanepersonalet udvises, om fornødent udsættes fra statsbaneområdet. Hvis sagen ikke afgøres efter § 73, stk. 2, kan den pågældende anholdes, medmindre han stiller sikkerhed for bødeansvaret eller godtgør, hvem han er, og at han har fast bopæl her i landet.

Stk. 3. Personer, der anholdes af statsbanepersonalet, skal snarest afleveres til politiet.

Stk. 4. Politiet skal efter anmodning bistå statsbanepersonalet i håndhævelsen af de for banerne gældende ordens- og sikkerhedsbestemmelser.

Beskadigelse af statsbanernes ejendele m. v.

§ 68. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte regler om størrelsen af erstatning for mindre beskadigelser af statsbanernes bygninger og materiel.

Glemte eller tabte genstande.

§ 69. Glemte eller tabte genstande, der findes på statsbaneområdet, og som må formodes at være glemt eller tabt af rejsende, skal, såfremt ejeren ikke kan findes, opbevares af statsbanerne i 3 måneder og derefter fremlyses i Statstidende.

Stk. 2. Indløses genstandene ikke inden 1 måned efter fremlysningen, kan de sælges ved offentlig auktion, der kan afholdes af statsbanerne uden medvirken af en af justitsministeriet beskikket auktionsleder. Overskuddet af auktionen med fradrag af fragt og oplagspenge tilfalder statsbanepersonalets sygekasse.

Stk. 3. Genstande, der er udsat for forråv, kan straks sælges bedst muligt. Overskuddet anvendes som nævnt i stk. 2. Dog

kan det fordres udbetalt af rette vedkommende inden 3 måneder efter salget.

Stk. 4. Penge, værdipapirer, særlig værdifulde smykker og lignende skal straks afleveres til politiet tillige med de genstande, sammen med hvilke de måtte være fundet. Det samme gælder let antændelige og eksplosive sager og lignende.

Stk. 5. Reglerne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse på genstande, der er indleveret i statsbanernes garderober, men ikke afhentes inden afhentningsfristens udløb.

Havnespor m. v.

§ 70. Inden for de grænser, der fastsættes af ministeren for offentlige arbejder, skal rummet over og på begge sider af alle spor, der ligger på havneområde uden at være bestemt afgrænset fra dette, samt alle spor, der ligger i vej, gade eller plads, der er åben for almindelig færdsel, holdes fri for faste og løse genstande.

Stk. 2. Jernbanevogne må på de i stk. 1 nævnte spor normalt kun flyttes af jernbanepersonalet. Under særlige af ministeren for offentlige arbejder fastsatte betingelser kan det dog tillades godsforsendere at flytte vogne, der er stillet til rådighed for dem.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 64 finder tilsvarende anvendelse for de i stk. 1 nævnte spor.

Stk. 4. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter efter forhandling med justitsministeren i et ordensreglement de nærmere bestemmelser vedrørende de i stk. 1-3 omhandlede forhold samt de bestemmelser, der i øvrigt måtte findes fornødne til sikring af driften på heromhandlede spor.

Adgang til opmåling m. v. på fremmed grund.

§ 71. Enhver grundejer er forpligtet til efter offentlig bekendtgørelse eller direkte skriftlig henvendelse fra statsbanestyrelsen med mindst 8 dages varsel at give alle vedkommende adgang til at foretage de jordbundsundersøgelser, opmålinger, udstikninger og afmærkninger i marken, som er fornødne til planlægning af nye statsbaneanlæg eller ændringer af bestående statsbaneanlæg.

Stk. 2. Erstatning for skade, som måtte blive påført grundejeren ved de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger, fastsættes i

mangel af mindelig overenskomst ved taksation efter reglerne i lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Bestemmelsernes anvendelse på privatbaner.

§ 72. Bestemmelserne i §§ 60-71 finder til lige anvendelse på privatbanelinier, der drives af statsbanerne, men ikke på statsbanelinier, der måtte blive drevet af privatbaneselskaber.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder kan træffe bestemmelse om, at reglerne i §§ 60-71 med de fornødne ændringer helt eller delvis finder anvendelse på jernbaner under privatdrift.

Straffebestemmelser.

§ 73. Overtrædelse af §§ 61-66 og 67, stk. 1, samt § 70, stk. 1-3, straffes med bøde. På samme måde straffes tilsidesættelse af pålæg efter § 67, stk. 1, 2. punktum eller af vilkår for tilladelser efter §§ 61, 64 og 66 samt overtrædelse af forskrifter, der udfærdiges med hjemmel i §§ 61, 67, stk. 1, 1. punktum, og § 70, stk. 4.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte bestemmelser, hvorefter sager om overtrædelse af de i §§ 61-66 og 67, stk. 1, samt § 70, stk. 1-3,

indeholdte eller i henhold til disse bestemmelser givne forskrifter, såfremt den pågældende erkender sig skyldig, kan afgøres ved, at han betaler en af vedkommende jernbanemand angivet bøde, der ikke kan overstige 40 kr. Ministeren fastsætter nærmere bestemmelser om størrelsen af de bøder, der efter reglerne i dette stykke kan pålægges for forskellige grupper af overtrædelser. Ved bødens betaling skal der gives den pågældende en kvittering, der indeholder en beskrivelse af overtrædelserne.

Kapitel 10.

Lovens ikrafttræden. Bortfald af tidligere love.

§ 74. Loven træder i kraft den 1. juli 1968.

Stk. 2. Statsbanelov nr. 210 af 11. juni 1959 ophæves.

Indtil et nyt ordensreglement for havnespor i henhold til § 70, stk. 4, er trådt i kraft, beholder de nugældende af indenrigsministeren og ministeren for offentlige arbejder udfærdigede ordensreglementer for havnebaner og havnespor deres gyldighed, således at overtrædelse af de deri indeholdte forskrifter for publikum straffes efter nærværende lovs § 73, stk. 1.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget er et optryk af Statsbaneloven, lov nr. 210 af 11. juni 1959, med senere ændringslove, nemlig

- lov nr. 355 af 15. december 1961,
- lov nr. 119 af 2. april 1963,
- lov nr. 119 af 3. april 1965,
- lov nr. 213 af 4. juni 1965, § 89,
- lov nr. 189 af 29. maj 1967.

Derudover er der foretaget de tilpasninger, der er ønskelige, for som hidtil at opnå den størst mulige reelle og formelle overensstemmelse med de to internationale konventioner om befording af personer og rejsegods på jernbaner (CIV) og af gods på jernbaner (CIM). Konventionerne er sidst nyudgivet pr. 1. januar 1965.

Endelig er der foretaget forskellige andre ændringer, blandt andet af lovgivningsmæssig karakter.

I det efterfølgende er kun omtalt de reelle ændringer, men ikke de rent formelle tilpasninger.

Om de enkelte paragraffer bemærkes:

§ 1. I stk. 5 er udeladt reglen om ministerens stadfæstelse af taksterne i dette specielle tilfælde. En ministeriel stadfæstelse sker ikke i praksis.

§ 2. Omtale af særtog og særfærger er udeladt som overflødig.

§ 6. Af lovgivningsmæssige grunde er reglerne om misbrug af abonnementskort ændret således, at misbrug medfører bødestraf, mens den særlige regel om efterbetaling for perioden siden kortets udløb er udgået.

Reglen i forslagetets stk. 3 tager sigte på de situationer, der opstår, hvis statsbanerne på visse strækninger ophæver regelmæssig billetkontrol.

§ 7. Bestemmelserne om befording af personer, der lider af smitsomme sygdomme, er udeladt, da forholdet er dækket af den øvrige lovgivning (lov nr. 138 af 10. maj 1915).

§§ 11-20 (tidligere §§ 13-20). Ændringerne skyldes dels lovgivningsmæssige hensyn, dels hensynet til overens-

stemmelse med CIV, mens der ikke er foretaget væsentlige reelle ændringer.

§§ 14 og 15 (tidligere §§ 16 og 17). Nogle bestemmelser er udeladt og overføres til befodringsreglementet. Det medfører ikke realitetsændringer.

§ 21. I denne paragraf er optaget ansvarsregler for biler på overfarter, der tidligere delvis var indeholdt i § 20. Der tilstræbes ikke principielle ændringer. Den højeste erstatning er overensstemmende med søloven fastsat til 1800 kr.

§§ 22-40 (tidligere §§ 21-39). Ændringerne skyldes lovtekniske hensyn og hensynet til overensstemmelse med CIM. I § 32, stk. 2, er indsat en bestemmelse om afsenderens ansvar for mangelfuld læsning. Det samme må antages at gælde i dag uden udtrykkelig lovhjemmel. Bestemmelsen er overensstemmende med CIM.

§§ 25, 29 og 30 (tidligere §§ 24, 28 og 29). Bestemmelser om udfyldning af fragtbreve, og leveringsfrist for ekspresgods og om mærkning af gods er udeladt og overføres til befodringsreglementet. Det medfører ikke realitetsændringer. I § 38 (tidligere § 37) er fra befodringsreglementet overført regler om ændring af efterkrav og om frankering af fragt, også uden realitetsændringer.

§§ 41-52 (tidligere §§ 40-51). Ansvarsreglerne er stort set uændrede. I § 48 er den i den tidligere § 47 indeholdte begrænsning af ansvaret for forsætlig forvoldte skader bortfaldet. Jernbanen er herefter ansvarlig i fuldt omfang for sådanne skader.

§§ 53-57 (tidligere §§ 52-57 og § 60). Bestemmelserne er nyredigeret først og fremmest for at forenkle dem uden at tilstræbe reelle ændringer.

I § 53, stk. 3, er indsat en bestemmelse om, at ministeren kan regulere taksterne i takt med pristallet. Ved de sidste lovændringer om takstforhøjelser er der gået ret lang tid fra forslagernes fremsættelse og til deres vedtagelse og gennemførelse i praksis. Det økonomiske grundlag for ændringerne kan da være forrykket, allerede før forhøjelserne bliver

effektive, og statsbanerne går glip af merindtægten i den mellemliggende periode. Hvor de ønskede forhøjelser er en simpel følge af prisudviklingen, vil det være ønskeligt at skabe mulighed for hurtigt at lade stigninger i omkostningerne følge op af stigninger i indtægterne.

Som udgangspunkt for reguleringen er valgt reguleringspristallet 118 (juli 1966). De kalkulationer, der lå til grund for takstforhøjelserne juni/juli 1967, var baseret på forholdene i efteråret 1966 og de første måneder af 1967, og ved lovforslagets fremsættelse var — da januar pristallet 1967 ikke udløste nogen dyrtidsportion — reguleringspristallet for juli 1966 det sidste pristal, der havde givet anledning til lønforhøjelser til tjenestemændene.

Siden takstforhøjelserne juni/juli 1967 har reguleringspristallene for juli 1967 (123) og januar 1968 (127) udløst 1 hhv. 2 dyrtidsportioner.

§ 55, stk. 5 (tidligere § 55). Taksterne for banepakker forudsættes fastsat af ministeren og optaget i befodringsreglementet. Det kan næppe være hensigtsmæssigt at anføre disse takster i lovtæksten.

§§ 60-73 (tidligere §§ 61-74). I politibestemmelserne er foretaget en ajourføring med den øvrige lovgivning, således at man som hovedregel har udeladt bestemmelser om forhold, der er reguleret ved andre lovbestemmelser, ligesom der er foretaget enkelte redaktionelle ændringer. Bestemmelsernes reelle indhold er uændret. Den i § 68 (tidligere § 70) således foreslåede adgang for ministeren for offentlige arbejder til at fastsætte regler om størrelsen af erstatning for mindre beskadigelser af statsbanernes bygninger og materiel forudsætter dog i modsætning til reglen i dens hidtidige formulering, at de fastsatte standarderstatningsbeløb bekendtgøres i lovtidende, evt. som en del af den ved forslaget til § 73, stk. 2, (tidligere § 69) hjemlede bødebekendtgørelse, sml. nugældende bødebekendtgørelse af 27. juni 1946, medens de hidtil fastsatte standarderstatninger ikke har været offentliggjort, men alene været fastsat i den interne instruktion.